

Ústav zemědělské ekonomiky a informací

**Statistické šetření na ekologických farmách
České republiky za rok 2007**

**výstup funkčního úkolu MZe ČR
č. 4218/2008**

**Ivana Darmovzalová
Kamila Koutná**

Brno, prosinec 2008

Obsah

Seznam tabulek.....	3
Seznam grafů	3
Seznam zkratek	4
Úvod.....	5
1. Vývoj ekologického zemědělství v ČR.....	6
2. Rostlinná výroba na ekologických farmách (rok 2007).....	6
3. Živočišná výroba a produkce na ekologických farmách (rok 2007).....	11
4. Počet registrovaných specialistů, zpracovatelů a dodavatelů v ČR za rok 2007.....	13
Závěr.....	16

Seznam tabulek

- Tabulka 1: Vývoj výměry půdy a počtu farem v ekologickém zemědělství ČR
Tabulka 2: Struktura, produkce a výnosy plodin na ekologických farmách ČR v roce 2007
Tabulka 2a: Ekologická produkce a výnos z pícnin na OP v roce 2007
Tabulka 2b: Ekologická produkce a výnos TP v roce 2007
Tabulka 3: Počet zvířat chovaných na ekologických farmách ČR v roce 2007
Tabulka 4: Certifikovaná produkce zvířat na ekologických farmách v roce 2006 a 2007
Tabulka 5: Počet registrovaných specialistů v ČR za rok 2007
Tabulka 6: Zpracovatelé a dodavatelé podle druhu ekonomické aktivity v roce 2007
(počet výrobců bez ohledu na počet provozoven)
Tabulka 7: Zpracovatelé a dodavatelé podle druhu ekonomické aktivity v roce 2007
(počet výrobců se zohledněním počtu provozoven)

Seznam grafů

- Graf 1: Počet farem hospodařících v ekologickém zemědělství ČR (1990 – 2007)

Seznam zkratek

E	Ekologický režim hospodaření
EZ	Ekologické zemědělství
ha	hektar (měrná jednotka)
KO	Kontrolní organizace
ks	kusy (měrná jednotka)
l	litry (měrná jednotka)
n.a.	data nemají smysl
n.d.	data neexistují
t	tuna (měrná jednotka)
OP	Orná půda
PO	Přechodné období (období konverze)
TK	Trvalé kultury
TP	Travní porosty

Úvod

Počty ekologických zemědělců a plochy zemědělské půdy obhospodařované ekologicky v ČR se neustále zvyšují. Také zájem ze strany spotřebitelů roste. Aby nabídka uspokojila poptávku a zemědělci neměli problém s uplatněním svých výrobků na trhu, je třeba mít přehled o těchto odvětvích, které spolu úzce souvisejí. Proto i v roce 2008 probíhalo statistické šetření na ekologických farmách.

Cílem funkčního úkolu „Statistické šetření na ekologických farmách“ je zmapování stavu ekologického zemědělství České republiky v letech 2007 a 2008. Tato zpráva je prvním výstupem funkčního úkolu a jsou zde prezentována souhrnná data za rok 2007. Zadavatelem úkolu je Ministerstvo zemědělství ČR (MZe), odbor environmentální politiky a obnovitelných zdrojů energie.

Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) uzavřel smlouvy o sběru dat s kontrolními organizacemi, které jsou pověřeny MZe výkonem kontroly a certifikace v ekologickém zemědělství. Od roku 2006 mají akreditaci k provádění kontrol EZ tři kontrolní organizace: KEZ o.p.s. Chrudim, ABCert AG Brno a Biokont CZ, s.r.o. Brno. Vlastní sběr dat probíhal formou dotazníkového šetření na ekologických farmách v den řádné kontroly příslušné KO v průběhu let 2007 a 2008. Dotazník byl navržen ÚZEI, pobočkou Brno s ohledem na povinnost MZe dodávat Evropské komisi podrobná statistická data o ekologickém zemědělství v ČR.

Dotazník byl rozdělen dle tématických okruhů na:

- základní informace o farmě (identifikace farmy),
- informace o rostlinné výrobě a produkci na farmě, kde bylo podrobně zjišťováno jaké plodiny zemědělci pěstují a jakou mají ekologickou (certifikovanou) produkci,
- informace o živočišné výrobě a její produkci, počtu jednotlivých zvířat chovaných na farmách, počtu dobytčích jednotek a certifikovaných produktech těchto zvířat,
- informace o zaměstnanosti, hospodářském výsledku na farmách v roce 2006, pracnosti na ekologických farmách a další.

Při prezentování výsledků je nutné vzít v potaz následující:

Počty zvířat, výměry plodin a kultur v této zprávě jsou platné ke dni kontroly na farmě, z toho důvodu nesouhlasí s daty z jiných zdrojů, které udávají čísla ke konci roku.

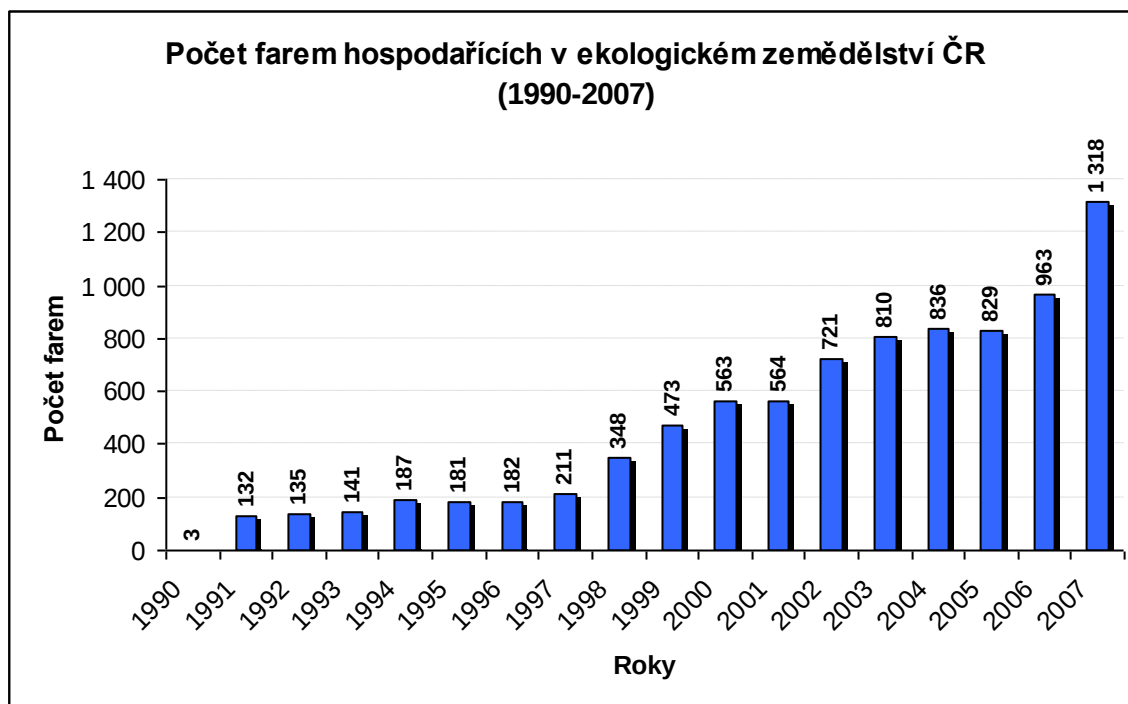
Počet respondentů je 1 314, tj. počet subjektů skutečně hospodařících v ekologickém zemědělství v roce 2007, u kterých byla provedena kontrola stran příslušné KO. Jsou zde započítáni i ekologicky hospodařící včelaři bez půdy. K 31.12.2007 byl MZe zveřejněn počet 1 318 ekologických zemědělců, což nekoresponduje s dotazovanými zemědělci (1 314). Tento rozdíl je dán skutečností, že některé farmy byly sice registrovány jako ekologicky hospodařící subjekty a mají s některou KO uzavřenou smlouvu, avšak v roce 2007 nesplnily podmínky pro vstup do EZ.

Výměra sadů celkem sice souhlasí s výměrou jednotlivých podkategorií pěstovaného ovoce, ale v některých případech zemědělci uvedli, že se jedná o smíšený sad a v tom případě byla celá výměra sadu uvedena do podkategorie nejčastěji pěstovaného ovoce.

1. Vývoj ekologického zemědělství v ČR

V roce 2007 došlo k velkému nárůstu ekologicky obhospodařované půdy a počtu ekologických zemědělců. Oproti roku 2006 (963 farem k 31. 12. 2006) se počet farem zvýšil na 1 318 subjektů ke konci roku 2007. Podíl ekologicky obhospodařovaných ploch z celkové výměry zemědělského půdního fondu ČR dosáhl 7,6 % (312 890 ha) ke konci roku 2007. Graf 1 ukazuje počet farem hospodařících dle zásad ekologického zemědělství v ČR v období let 1990 až 2007.

Graf 1 Počet farem hospodařících v ekologickém zemědělství ČR (1990-2007)

Zdroj: MZe.

2. Rostlinná výroba na ekologických farmách (rok 2007)

V roce 2007 hospodařili ekologičtí zemědělci dle uvedených tabulek celkem na 290 631,67 ha zemědělské půdy. Z toho na 28 707,95 ha (9,9 %) orné půdy (10 505,1 ha v PO, 18 202,85 ha v E). Nejvíce z této plochy zabíraly obiloviny – více než polovinu orné půdy (54,3 %). Z nich byla nejvíce pěstována pšenice obecná (27,2 %). Druhou nejvíce pěstovanou plodinou na orné půdě byly píce (29,3 %). Z 66,8 % se jednalo o další píci, která zahrnovala především ječel a vojtěšku. Necelá čtyři procenta orné půdy tvořily průmyslové plodiny (3,96 %) a luskoviny (3,70 %). Orná půda na osivo a sadbu, další plodiny orné půdy a půda ležící ladem jako součást pro rotující plodiny pokrývala asi 2 % orné půdy (2,11 %, 2,28 %, 2,25 %). Ostatní skupiny plodin byly pěstovány na méně než jednom procentu orné půdy. Louky a pastviny pokrývaly celkem 260 359,28 ha, což činilo 89,6 % zemědělské půdy obhospodařované ekologicky.

Ovocné sady a bobuloviny se nacházely na 1 366,14 ha, což představuje pouhých 0,47 % z celkové zemědělské půdy. Z ovocných stromů byly nejvíce pěstovány jabloně.

Vinohrady zabíraly na 183,62 ha (0,06 % ZP), další trvalé kultury a nevyužitá půda ležící ladem, která není součástí rotace plodin se nacházely na méně než 0,00 % zemědělské půdy.

Tabulky 2, 2a a 2b udávají plochy jednotlivých kategorií a podkategorií plodin. U ekologické produkce se jedná pouze o produkci z plochy, která je v režimu ekologického hospodaření (nebyla započítána produkce z PO) a zároveň je tato produkce certifikovaná. U ekologických výnosů (t/ha) jde rovněž pouze o výnosy z ekologických ploch.

Tab. 2 Struktura, produkce a výnosy plodin na ekologických farmách ČR v roce 2007

Plodiny	Období konverze (ha)	Ekologický režim (ha)	Celkem (ha)	Ekologická produkce (t)	Ekologické výnosy (t/ha)
Obiloviny pro produkci zrna (včetně osiva) - celkem	5 878,03	9 721,82	15 599,85	28 269,20	2,88
Pšenice obecná	1 927,69	2 312,34	4 240,03	7 456,82	3,09
Špalda	32,20	1 318,00	1 350,20	4 736,89	2,98
Pšenice tvrdá	0,00	192,05	192,05	572,31	2,76
Žito	119,84	735,07	854,91	2 153,67	2,73
Ječmen	1 566,22	814,13	2 380,35	2 219,12	2,57
Oves	955,02	2 214,42	3 169,44	5 762,38	2,41
Tritikále	777,74	942,67	1 720,41	2 559,75	2,89
Kukuřice na zrno	130,01	225,84	355,85	1 532,47	6,10
Rýže	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pohanka	70,69	669,19	739,88	1 136,30	1,61
Amarant	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostatní obiloviny na zrno (včetně osiv)	298,62	298,12	596,74	139,50	1,65
Luskoviny na zrno celkem (suché luskoviny)	143,60	920,75	1 064,35	3 140,13	3,16
Hrách	21,38	227,64	249,02	480,91	1,82
Fazole	0,00	0,63	0,63	0,73	2,88
Bob	5,00	116,26	121,26	234,89	2,19
Lupina	19,09	39,40	58,49	120,00	2,30
Sója	0,00	14,34	14,34	29,00	1,71
Pelushka	36,70	234,17	270,87	524,10	2,23
Ostatní luskoviny	61,43	288,31	349,74	1 750,50	9,03
Brambory (včetně ranných a sadbových brambor)	80,57	139,60	220,17	2 737,40	14,90
Cukrová řepa (včetně sadby)	2,56	0,48	3,04	1,50	30,00
Krmné okopaniny a brukvovité (bez brukvovitých na osivo)	76,34	34,25	110,59	455,10	25,10
Průmyslové rostliny celkem	603,32	534,34	1 137,66	789,21	1,72
Tabák	4,74	0,00	4,74	0,00	0,00
Chmel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bavlna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Řepka a řepice	397,49	77,17	474,66	43,94	1,37
Slunečnice	0,00	36,20	36,20	74,00	1,95
Sója	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aromatické, léčivé rostliny a koření	36,39	183,60	219,99	438,17	2,35
Další průmyslové rostliny	164,70	237,37	402,07	233,10	1,19

Pozn. Ekologická produkce a ekologické výnosy uvedené v tabulce neodpovídají celkové produkci a výnosům z plochy celkem. Jedná se o data za produkci, kterou si zemědělec nechal certifikovat.

Zdroj: Statistická šetření na ekologických farmách, ÚZEI.

pokračování Tab. 2

Plodiny	Období konverze (ha)	Ekologický režim (ha)	Celkem (ha)	Ekologická produkce (t)	Ekologické výnosy (t/ha)
Čerstvá zelenina, melouny, jahody (celkem)	8,90	239,33	248,23	2 872,13	13,17
Mrkev	3,07	44,62	47,69	2 110,14	17,17
Petržel	0,37	1,45	1,82	17,43	13,25
Cibule	0,32	4,93	5,25	64,49	8,60
Česnek	0,36	2,03	2,39	7,19	5,92
Kapusta	0,00	1,04	1,04	15,20	19,11
Kapusta růžičková	0,01	0,22	0,23	0,74	8,55
Rajčata	0,21	0,45	0,66	8,47	18,86
Chřest	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Okurky salátové	0,12	0,56	0,68	15,36	10,23
Paprika	0,06	0,38	0,44	2,91	13,25
Pór	0,00	1,03	1,03	8,03	14,73
Zelí bílé, červené	0,80	2,93	3,73	42,93	21,44
Venkovní / nekrytá zelenina	3,49	161,75	165,24	134,24	5,05
Skleníková zelenina / chráněná před nepřízní počasí	0,09	17,95	18,04	445,00	15,00
Květiny a okrasné rostliny (bez pěstitelských školek)	0,10	0,15	0,25	n.a.	n.a.
Pícniny (celkem)	3 161,97	5 255,69	8 417,66	*	*
Dočasné zatrávnění	1 093,48	1 515,77	2 609,25	*	*
Kukuřice na zeleno (na siláž)	181,67	0,00	181,67	0,00	0,00
Další píce	1 886,82	3 739,92	5 626,74	*	*
Orná půdy na osivo a sadbu	121,73	482,68	604,41	385,92	1,18
Další plodiny orné půdy	256,30	399,42	655,72	5 573,02	2,58
Půda ležící ladem jako část pro rotující plodiny	171,68	474,31	645,99	n.a.	n.a.

Pozn. Ekologická produkce a ekologické výnosy uvedené v tabulce neodpovídají celkové produkci a výnosům z plochy celkem. Jedná se o data za produkci, kterou si zemědělec nechal certifikovat.

* Produkce a výnosy pícnin jsou rozděleny na seno, senáž, zelenou píci (Tabulka 2a).

Zdroj: Statistická šetření na ekologických farmách, ÚZEI.

pokračování Tab. 2

Plodiny	Období konverze (ha)	Ekologický režim (ha)	Celkem (ha)	Ekologická produkce (t)	Ekologické výnosy (t/ha)
Trvalé louky a pastviny					
Louky a pastviny celkem	56 953,38	203 405,90	260 359,28	*	*
Louky	24 736,32	73 938,23	98 674,55	*	*
Pastviny	24 829,74	123 723,32	148 553,06	*	*
Louky a pastviny (bez extenzivní pastvy)	1 374,04	142,66	1 516,70	0,00	0,00
Extenzivní pastva	6 013,28	5 601,69	11 614,97	*	*
Trvalé kultury					
Ovocné sady a bobuloviny (celkem)	658,38	707,76	1 366,14	1 600,79	2,23
Čerstvé ovoce a bobuloviny mírného pásu	137,56	72,28	209,84	194,08	1,22
Čerstvé ovoce a bobuloviny subtropického pásu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ořechy	2,59	1,17	3,76	1,35	1,74
Jablka	321,40	372,62	694,02	783,01	2,90
Hrušně	36,18	77,52	113,70	442,29	3,21
Meruňky	18,93	63,57	82,50	58,52	2,11
Broskve	8,00	3,74	11,74	16,50	2,69
Švestky	49,16	55,68	104,84	69,39	2,04
Třešně	84,56	61,17	145,73	35,15	1,91
Citrusové plantáže	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Olivové plantáže	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vinohrady	164,64	18,98	183,62	89,03	3,97
Další trvalé kultury	5,29	0,36	5,65	0,40	1,39
Nevyužitá půda (ležící ladem, není částí rotace plodin)	8,53	0,50	9,03	0,00	0,00

Pozn. Ekologická produkce a ekologické výnosy uvedené v tabulce neodpovídají celkové produkci a výnosům z plochy celkem. Jedná se o data za produkci, kterou si zemědělec nechal certifikovat.

* Produkce a výnosy TP jsou rozděleny na seno, senáž, zelenou píci (Tabulka 2b).

Zdroj: Statistická šetření na ekologických farmách, ÚZEI.

V tabulce 2 nebyla v roce 2007 u kategorie Louky a pastviny (bez extenzivní pastvy) certifikována žádná produkce.

U ovoce byly uváděny poměrně nízké výnosy, což bylo zapříčiněno tím, že se ve většině případů jednalo o novou výsadbu ještě málo plodících stromů. Produkce ovoce se jeví s porovnáním k výměře sadů nízká, což je krom jiného zapříčiněno tím, že zemědělci někdy tyto plochy využívají pouze pro pastvu zvířat nebo v meziřadí pěstují jiné plodiny (zeleninu,...) a nevytvářejí zde žádnou produkci ovoce (přestože jsou sady v E).

U ovoce a zeleniny zemědělci poměrně často uváděli, že mají produkci pouze pro vlastní potřebu a nenechávají si tedy tyto plodiny certifikovat.

Tab. 2a Ekologická produkce a výnos z píce na OP v roce 2007

	Ekologická produkce a výnos z píce na OP					
	seno		senáž		zelená píce	
	produkce (t)	výnos (t/ha)	produkce (t)	výnos (t/ha)	produkce (t)	výnos (t/ha)
Pícniny na OP (celkem)	2 673,58	3,38	35 734,34	9,48	16 823,81	9,55
Dočasné zatravnění	1 121,23	2,70	6 575,98	9,62	3 878,15	7,34
Další píce	1 552,35	4,06	29 158,36	9,34	12 945,66	11,75

Zdroj: Statistická šetření na ekologických farmách, ÚZEI.

Tabulka 2a znázorňuje ekologickou produkci a výnosy píce na orné půdě. Celkem bylo vypěstováno na těchto plochách 55 231,73 t hmoty. Nejčastěji byly pícniny sklizeny ve formě senáže, a to z 64,7 %, nejméně píce bylo využíváno k produkci sena (4,8 % celkové hmoty).

Tab. 2b Ekologická produkce a výnos z TP v roce 2007

	Ekologická produkce a výnos z TP					
	seno		senáž		zelená píce	
	produkce (t)	výnos (t/ha)	produkce (t)	výnos (t/ha)	produkce (t)	výnos (t/ha)
Louky a pastviny (celkem)	467 068,54	3,48	250 858,49	9,10	782 210,42	18,47
Louky	201 553,19	3,31	148 626,59	11,90	21 266,50	10,99
Pastviny	257 683,85	3,64	100 982,90	6,29	729 652,03	25,95
Extenzivní pastva	7 831,50	n.d.	1 249,00	n.d.	31 291,89	n.d.

Zdroj: Statistická šetření na ekologických farmách, ÚZEI.

Tabulka 2b zobrazuje ekologickou produkci a výnosy z travních porostů. Celkem z nich bylo vyprodukováno 1 500 137,45 t hmoty. Nejvíce byla hmota využita jako zelená píce (z 52,14 %). Senáže bylo vyrobeno pouhých 250 854,49 t (16,7 % z celkové produkce travních porostů). Produkce z luk tvořila 24,8 % (371 446,28 t hmoty). Louky byly nejčastěji sklizeny na sena (52,3 %) a nejméně na zelenou píci (5,7 %), pastviny se dle očekávání nejčastěji zkrmují na zeleno - spásají se (67,04 %). Podobně tomu bylo i u extenzivní pastvy – z 77,50 % byla plocha využita na zelenou píci.

Výnosy sena byly v obou případech, jak u píce celkem, tak u travních porostů podobné - přes 3 t/ha. Stejně tak výnosy u senáže byly přes 9 t/ha. Zelená píce však vykazovala rozdíly ve výnosech na orné půdě a TP, nejvyšší výnosy byly na pastvinách (25,95 t/ha) a nejnižší u dočasného zatravnění orné půdy (7,34 t/ha).

3. Živočišná výroba a produkce na ekologických farmách (rok 2007)

V den kontroly respondenti uváděli stav zvířat na farmě (v Tab. 3 jsou započítána všechna zvířata bez ohledu na jejich certifikaci). Při srovnání roku 2006 a 2007 je vidět, že u všech kategorií zvířat (kromě kategorie ostatní) došlo v roce 2007 k nárůstu počtu zvířat o 47 589 kusů (předpokládáme však, že je to dáno především nárůstem počtu ekologických farem). Největší nárůst byl zaznamenán u kategorie skot – celkem o 22 190 kusů (46,6 % z celkového navýšení). V této kategorii došlo k nárůstu počtu kusů zvířat u všech podkategorií. Druhý největší nárůst byl zaznamenán u kategorie ovce a to o 18 969 kusů (39,9 %). Kategorie drůbež celkem dosáhla 6,7 % nárůstu, ostatní kategorie mají nárůst menší než 5 % z celkového zvýšení počtu kusů zvířat (kozy 3,0 %, koně a včely 1,5 %, prasata 0,8 %).

Tab. 3 Přehled zvířat chovaných na ekologických farmách v letech 2006 a 2007

Kategorie hospodářských zvířat	Počet zvířat v kusech ¹⁾	
	2006	2007
Koně	2 536	3 255
Skot (celkem)	115 192	137 382
Skot pro masnou produkci	6 004	7 765
Dojnice	4 322	4 484
* KBTPM	52 666	63 520
Mladý skot (obě pohlaví) - do 6 měsíců	29 286	33 737
Ostatní hovězí dobytek	22 914	27 876
Ovce (celkem)	39 967	58 936
Chovná zvířata (ovce + berani)	24 555	35 764
Další ovce - na maso, jateční	15 412	23 172
Kozy (celkem)	3 322	4 773
Chovné kozy (kozy a kozli)	2 297	3 140
Ostatní kozy - na maso, jateční	1 025	1 633
Prasata (celkem)	1 464	1 844
Výkrmová prasata	728	1 051
Chovné prasnice	177	185
Ostatní prasata - kanci na chov, selata...	559	608
Drůbež (celkem)	4 229	7 425
Brojleři	200	664
Nosnice	2 194	3 327
Ostatní (krůty, kachny, husy)	1 835	3 434
Králíci, chovné samice	15	20
Včely (počet rojů)	197	914
Ostatní zvířata	45	7

* KBTPM - krávy bez tržní produkce mléka

1) Skutečný početní stav zvířat na farmě, zjištěný inspektory v den kontroly.

Zdroj: Statistická šetření na ekologických farmách, ÚZEI.

Tabulka 4 znázorňuje kolik živočišných produktů si zemědělci nechali v roce 2007 certifikovat, aby poté tyto produkty mohli prodávat jako produkty ekologického zemědělství. Pokud srovnáme počty zvířat, vezmeme v úvahu průměrnou výtěžnost masa tak vidíme, že certifikovaná produkce zvířat není vysoká. V souvislosti s tímto faktem by bylo dobré udělat průzkum poptávky a zjistit, které produkty živočišné výroby jsou nedostačující a musí se dovážet z okolních států. U těchto produktů podpořit zemědělce, aby se na tyto chovy zaměřili a nechali si produkci certifikovat. Nejvíce bylo certifikováno masa hovězího (70,7 % celkového certifikovaného masa) a skopové certifikované maso tvořilo 19,4 % z celku.

Tab. 4 Certifikovaná produkce zvířat na ekologických farmách v roce 2007

Produkty	Jednotka	Produkce (certifikovaná)
Maso (celkem)	1 000 kg	4 830,37
Koňské	1 000 kg	0,00
Hovězí	1 000 kg	3 417,29
Skopové	1 000 kg	938,67
Kozí	1 000 kg	13,93
Vepřové	1 000 kg	458,45
Drůbeží	1 000 kg	1,73
Králičí	1 000 kg	0,30
Produkce mléka		
Čerstvé mléko - kravské	1 000 l	10 875,14
- ovčí	1 000 l	0,00
- kozí	1 000 l	341,00
Smetana	1 000 l	0,00
Další produkce udávaná v množství	1 000 kg	12,36 tvaroh
	1 000 kg	0,23 tvrdý sýr
Máslo	1 000 kg	0,96
Sýr - kravský	1 000 kg	2,36
- ovčí	1 000 kg	0,00
- kozí	1 000 kg	6,52
Vejce (pro konzumaci)	1 000 kg	65,04
Med	1 000 kg	5,00
Další produkce udávaná ve váze	1 000 kg	3,20 ovčí vlna

Z důvodu přepočtu na stejnou měrnou jednotku byly použity tyto přepočtové koeficienty:

- hovězí v živé váze - 1,8 (výtěžnost v mase 55 %),
- skopové a kozí maso - 2 (výtěžnost v mase 50 %),
- vepřové maso - 1,25 (výtěžnost v mase 80 %),
- drůbež - 1,4 (výtěžnost v mase 70 %),
- u vajec bylo uvažováno, že v 1 kg je 16 ks vajec.

Přepočtové koeficienty - konzultace s odborníky.

Zdroj: Statistická šetření na ekologických farmách, ÚZEI.

4. Počet registrovaných specialistů, zpracovatelů a dodavatelů v ČR za rok 2007

Tabulka 5 znázorňuje všechny podnikatelské subjekty zaregistrované v ekologickém zemědělství. Tyto podklady dodali kontrolní organizace a jedná se o všechny subjekty, které byly u jednotlivých KO registrovány. Je zde vidět stav ke konci roku 2006, změnu v roce 2007 (nové subjekty a ty které skončily) a stav na konci roku 2007. V tabulce 5 opět pozorujeme, že oproti roku 2006 došlo v roce 2007 k nárůstu jednotlivých registrovaných specialistů.

Tab. 5 Počet registrovaných specialistů v ČR za rok 2007

Registrovaný specialista	Konec 2006	Noví v 2007	Ukončeno v 2007	Konec 2007
Celkový počet registrovaných specialistů	1 167	582	56	1 693
Pouze producenti (1)	961	391	40	1 312
Pouze výrobci (2)	118	107	8	217
Pouze dovozci (3)	7	10	0	17
Producenti/výrobci (4)	0	0	0	0
Producenti/dovozci (4)	0	0	0	0
Výrobci/dovozci (4)	24	31	0	55
Producenti/výrobci/dovozci (4)	2	0	0	2
Ostatní registrovaní specialisté (5)	55	43	8	90

(1) Producenti: ekologické farmy (včetně zpracovatelů, balení a značení vlastní rostl. a živ. produkce na farmě).

(2) Výrobci: specialista, který konzervuje a/nebo vyrábí produkty EZ (včetně porážek zvířat a jatečních).

Balení a značení jako ekologický výrobek je také součástí výrobců.

(3) Dovozci: specialista, který dováží ekologické produkty z třetích zemí pro následný prodej.

(4) Smíšené: odpovídá specialistům kteří jsou zapojeni ve více než jedné aktivitě předepsané v nařízení.

(5) Specialisté nezahrnutí v jiných skupinách.

Zdroj: Kontrolní organizace (KEZ o.p.s., ABCERT AG, Biokont CZ, s.r.o.).

Tabulka 6 vyjadřuje počet zpracovatelů a dodavatelů výrobků dle ekonomické aktivity. Je vidět, že ve všech kategoriích domácí zpracovatelé převyšovali dovozce výrobků. U některých podkategorií nebyl v roce 2007 žádný výrobce ani dovozce.

Tab. 6 Zpracovatelé a dodavatelé podle druhu ekonomické aktivity v roce 2007

	Ekonomická aktivita	Počet zpracovatelů	Počet dovozců
15.1	Výroba, zpracování a konzervování masa a masných produktů	20	0
15.11	Výroba a konzervování masa	18	0
15.12	Výroba a konzervování drůbežího masa	0	0
15.13	Produkce masa a výrobků z drůbežího masa	2	0
15.3	Výroba a konzervování ovoce a zeleniny	26	1
15.31	Výroba a konzervování brambor	4	0
15.32	Výroba ovocných a zeleninových džusů	6	0
15.33	Výroba a konzervování ovoce a zeleniny jinde nespecifikovaná	16	1
15.4	Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků	0	0
15.41	Výroba surových olejů a tuků	0	0
15.42	Výroba rafinovaných olejů a tuků	0	0
15.43	Výroba margarínů a obdobných jedlých tuků	0	0
15.5	Zpracování mléčných produktů	19	0
15.51	Zpracování mléka a výroba sýra	19	0
15.52	Výroba zmrzliny	0	0
15.6	Zpracování obilných produktů, škrobu a produktů ze škrobu	9	4
15.61	Zpracování obilných produktů	8	2
15.62	Zpracování škrobu a produktů ze škrobu	1	2
15.7	Zpracování hotových živočišných krmiv	0	0
15.71	Zpracování hotových krmiv pro zvířata na farmách	0	0
15.72	Zpracování hotových krmiv pro domácí zvířata	0	0
15.8	Zpracování ostatních potravinových produktů	84	6
15.81	Výroba chleba; výroba čerstvého sladkého pečiva a koláčů	19	0
15.82	Výroba sucharů a sušenek, výroba hotových sucharů a koláčů	10	0
15.83	Výroba cukru	1	1
15.84	Výroba kakaa, čokolády a cukrovinek	2	0
15.85	Výroba makarónů, nudlí, kuskusu a obdobných moučných produktů	2	0
15.86	Zpracování, čaje a kávy	13	5
15.87	Výroba koření a chuťových přísad	5	1
15.88	Výroba homogenizovaných připravených jídel a dietních jídel	1	1
15.89	Výroba ostatních potravin jinde nespecifikovaných	31	5
15.9	Výroba nápojů	22	1
15.91	Výroba destilovaných alkoholických nápojů	0	0
15.92	Zpracování ethyl alkoholu z kvašených materiálů	0	0
15.93	Výroba vína	17	1
15.94	Výroba jablečného vína a ostatních ovocných vín	0	0
15.95	Výroba ostatních nedestilovaných fermentovaných nápojů	3	0
15.96	Výroba piva	1	0
15.97	Výroba sladu	1	0

Pozn. Přesný počet výrobců bez ohledu na počet provozoven.

Zdroj: Kontrolní organizace (KEZ o.p.s., ABCERT AG, Biokont CZ, s.r.o.).

V tabulce 7 je (stejně jako v tabulce 6) uveden počet zpracovatelů a dodavatelů výrobků dle ekonomické aktivity. Navíc je zde zohledněn počet jednotlivých provozoven (tj. 1 provozovna = 1 výrobce).

Tab. 7 Zpracovatelé a dodavatelé podle druhu ekonomické aktivity v roce 2007

	Ekonomická aktivita	Počet zpracovatelů	Počet dovozců
15.1	Výroba, zpracování a konzervování masa a masných produktů	38	0
15.11	Výroba a konzervování masa	35	0
15.12	Výroba a konzervování drůbežího masa	0	0
15.13	Produkce masa a výrobků z drůbežího masa	3	0
15.3	Výroba a konzervování ovoce a zeleniny	29	1
15.31	Výroba a konzervování brambor	4	0
15.32	Výroba ovocných a zeleninových džusů	6	0
15.33	Výroba a konzervování ovoce a zeleniny jinde nespecifikovaná	19	1
15.4	Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků	0	0
15.41	Výroba surových olejů a tuků	0	0
15.42	Výroba rafinovaných olejů a tuků	0	0
15.43	Výroba margarínů a obdobných jedlých tuků	0	0
15.5	Zpracování mléčných produktů	22	0
15.51	Zpracování mléka a výroba sýra	22	0
15.52	Výroba zmrzliny	0	0
15.6	Zpracování obilných produktů, škrobu a produktů ze škrobu	11	4
15.61	Zpracování obilných produktů	9	2
15.62	Zpracování škrobu a produktů ze škrobu	2	2
15.7	Zpracování hotových živočišných krmiv	0	0
15.71	Zpracování hotových krmiv pro zvířata na farmách	0	0
15.72	Zpracování hotových krmiv pro domácí zvířata	0	0
15.8	Zpracování ostatních potravinových produktů	122	6
15.81	Výroba chleba, výroba čerstvého sladkého pečiva a koláčů	47	0
15.82	Výroba sucharů a sušenek, výroba hotových sucharů a koláčů	10	0
15.83	Výroba cukru	3	1
15.84	Výroba kakaa, čokolády a cukrovinek	2	0
15.85	Výroba makarónů, nudlí, kuskusu a obdobných moučných produktů	3	0
15.86	Zpracování, čaje a kávy	18	5
15.87	Výroba koření a chuťových přísad	5	1
15.88	Výroba homogenizovaných připravených jídel a dietních jídel	1	1
15.89	Výroba ostatních potravin jinde nespecifikovaných	33	5
15.9	Výroba nápojů	22	1
15.91	Výroba destilovaných alkoholických nápojů	0	0
15.92	Zpracování ethyl alkoholu z kvašených materiálů	0	0
15.93	Výroba vína	17	1
15.94	Výroba jablečného vína a ostatních ovocných vín	0	0
15.95	Výroba ostatních nedestilovaných fermentovaných nápojů	3	0
15.96	Výroba piva	1	0
15.97	Výroba sladu	1	0

Pozn. Počet výrobců, kde je zohledněn počet provozoven (tj. 1 provozovna = 1 výrobce).

Zdroj: Kontrolní organizace (KEZ o.p.s., ABCERT AG, Biokont CZ, s.r.o.).

Závěr

Z uvedených dat je patrný stále se zvyšující počet ekologicky hospodařících subjektů a s tím související i vyšší počet zvířat chovaných v souladu s jejich přirozenými potřebami. S počtem farem roste i výměra půdy obhospodařované s důrazem na šetrný přístup ke krajině, respektování přírodních systémů a cyklů. K rozmachu ekologického zemědělství přispívají mimo jiné i dotace poskytované ekologickým zemědělcům, ale i stále se zvyšující zájem ze strany spotřebitelů kupovat bio-produkty, které jsou vyprodukovány v souladu se zájmy ochrany přírody a kde je obsah nebezpečných látek v produktech snížen na minimum.

Daný průzkum přinesl podrobný přehled o pěstovaných plodinách na orné půdě, o trvalých kulturách i travních porostech. Můžeme srovnávat s rokem 2006 (brzy i s rokem 2008), jak se měnily osevní plochy jednotlivých plodin a jejich certifikovaná produkce, ale také jak se mění procentuální nárůst jednotlivých ploch (OP, TK, TP,..). K dispozici máme informace o početních stavech zvířat na jednotlivých farmách i za celé ekologické zemědělství a můžeme je dělit na jednotlivé podkategorie. Vidíme, že velká část živočišné produkce není vůbec certifikována a končí u konvenčních zpracovatelů.

Tato data by mohla být využita, jak na politické scéně, pro tvorbu politických nástrojů, tak pro poradce a nevládní organizace, které se ekologickým zemědělstvím zabývají a samozřejmě pro zemědělce samotné, aby se mohli orientovat na komodity, které viditelně na našem trhu chybí.